

MERE OM AMTETS ÆLDSTE SKOLE OG OM PEDER HERSLEB SOM OPHAVSMAND TIL RYTTERSKOLERNE

I Ringsted Folketidende 1938 Nr. 75 meddeler Hr. Gaardejer O. Olsen i Lyng-Eskildstrup nogle Enkeltheder om en gammel Skole i *Alsted*. S. 62 er det meddelt, at den 1732 ordnede Skole var i et ældre Skolehus. Det viser sig, at dette i Just Høegs Hofmestertid, d. v. s. før 1640, har været anordnet til Skolehus og opbygget af en Sognepræst, som formodes at være Provst *Hieronymus Knoph* (1624—52). En Clemens Jørgensen findes 1650 og 1682 som Skolemester i Alsted. 1685 og 1689 staar Povel Mortensen Klokker som Fæster af Skolehuset. 1690 fik Johan Erichsen Skræder Fæste paa Skolehuset efter ham med Forpligtelse til at lære Ungdommen udi Sognet at læse og skrive. For de fattige Børn skal han læse uden Vederlag imod at slippe for Aarsafgift af Huset, nemlig en Rigsdaler. Han døde 1692 efter langvarig Hovedvee, 34 Aar gl. Der synes at have været fortsat med Skoleholdere, indtil Skolen 1732 indordnedes iblandt Klosterets Skoler.

Peder Herslebs Navn burde have været stærkere fremhævet end sket er, idet han maa betragtes som Ophavsmand til Tanken om disse Skolers Oprettelse. Dr. Bjørn Kornerup har paavist det i „Fra Frederiksborg Amt“, Aar bog for 1921, og i det i disse Dage udkomne Hefte af Kirkehistoriske Samlinger (6. II. 679) har han yderligere fremdraget et Brev fra Hersleb, hvori denne selv skriver, at Gud gav ham Naade til at have været Anledning til alle Rytterskolerne ved den Project, han gjorde om en Skole i Herløv, som behagede den velsignede Kong Frederik den Fjerde saa vel, at han forlangte af ham Project til Skoler paa alt Ryttergodset.

De andre Mænd traadte til, og Hersleb traadte noget i Baggrunden, men han og Biskop Worm er alligevel Hovedskikkelser i denne Sag, — sammen med *Kongen*. *P. Severinsen*.